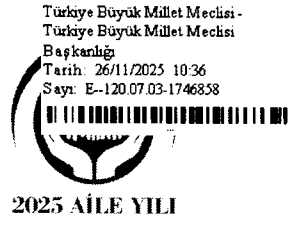

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-22093061
Konu : Soru Önergeleri (7/34009)

7/34009 Gk 12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 26.09.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1704863 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin EKMEN'e ait 7/34009 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/34009) (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 99149132-DD10-4833-8E32-9F0F63AE4E64

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Vahdettin ŞANLI

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 96

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET EMİN EKMEN'E AİT 7/34009 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Gemlik Gübre A.Ş. ile 27.05.2021 tarihinde imzalanan protokol ile İznik Gölü'nden tahsis miktarı 10 milyon m³ olarak belirlenmiştir. Söz konusu protokol'ün 4.5. maddesinde "Göle gelen su miktarında azalma olduğu veya yeterince su toplamadığı takdirde, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) o yıla ait olmak üzere kısıtlama yapabilecektir. Şirket bu konuda hak talep edemez, zarar ziyan tazmin davası açamaz." hükümleri yer almaktadır.

Her 6 ayda bir düzenli olarak DSİ tarafından Gemlik Gübre Sanayi A.Ş.'ye tahakkuk oluşturulmakta ve ödemeler takip edilmektedir. 2025 yılında "Depolama Yapıları ve Düzenlenmiş Doğal Göllerden Sanayi Amaçlı Su Tahsislerinde İşletme ve Bakım Ücreti" 127,26 TL/1000 m³ olarak belirlenmiş olup her yıl bu oran yeniden değerlendirilerek oranın ile çarpılarak tahakkuk oluşturulmaktadır. Gemlik Gübre Sanayi A.Ş.'ye yıllar itibari ile tahakkuk ettirilen bütün işletme ve bakım ücretleri DSİ Genel Müdürlüğüne tahsil edilmiştir.

Gemlik Gübre Sanayi A.Ş. tesisinde, amonyum nitrat, amonyak ve nitrik asit üretimi ve depolanması yapılmakta olup çok tehlikeli sınıfta yer almaktadır. Bu nedenle tesisin ihtiyaç duyduğu suyun, kesintisiz ve sürekli temin edilmesi hayati önem arz etmektedir. Söz konusu suyun kesintisiz ve sürekli temin edilememesi durumunda ise mevcut sıvı amonyakın soğutulamayarak çevreye ve insan sağlığını ciddi tehlikeye atacağı tespit edilmiştir.

Bu nedenle DSİ ve Bursa Valiliği nezdinde yapılan toplantılarda İznik Gölü'nün sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla, gölden su alımının durdurulması, denizden su alınarak artırılması ve söz konusu tesiste soğutma suyu olarak kullanılması için, Gemlik Gübre Sanayi A.Ş.'ye "Acil Eylem Planı" hazırlatılarak DSİ 1.Bölge (Bursa) Müdürlüğüne sunulması talimatlandırılmış olup proje çalışmaları ve ÇED süreci devam etmektedir.

2016 yılından itibaren düzenli bir düşüş trendine giren göl su seviyesi, 2022 yılında 83,30 m'ye, 2023 yılında 83,14 m'ye, 2024 yılında 82,91 m'ye kadar gerilemiştir. 03.10.2025 itibarıyla göl su seviyesi 82,09 m olarak ölçülmüş ve kritik seviyelere düşmüştür. Bu seviye, göl ekosistemi açısından risk teşkil etmekte olup kıyı şeridinde gözle görülür su çekilmelerine neden olmuştur. Bu sebeple 04.03.2025 ve 22.04.2025 tarihinde Bursa İli Tarımsal Kuraklık İl Kriz Merkezi Toplantısında DSİ tarafından hazırlanan su dağıtım programına göre sulamaya kısıtlı su verilebilmiş ve sulama sezonunda tarımsal sulamanın söz konusu durumdan etkilenmemesi için azami gayret sarfedilmiştir.

İznik Gölü'nden ve yeraltı sularından yapılan su çekimleri elektromanyetik debimetreler marifetiyle aktif olarak takip edilmektedir. Bu kapsamda, Gemlik Gübre A.Ş.'ye verilen su miktarı da aktif olarak sayaç marifetiyle takip edilmekte olup Gemlik Gübre A.Ş.'ye İznik Gölü'nden 2022 yılında 8 milyon m³, 2023 yılında 4 milyon m³ ve 2024 yılında 8 milyon m³ su verilmiş ve tahakkuk ettirilmiştir. Kuyulardan çekilen su miktarları ön yüklemeli sayaçlarla takip edilmekte ve yine firmalardan her ayın ilk haftası çekim miktarını bildirir yazı alınmaktadır.

Gemlik Gübre Sanayi A.Ş.'nin yapmış olduğu boruları yenileme çalışmasına ilişkin başvuru DSİ tarafından reddedilmiştir.

Bakanlığımızca İznik Gölü'nün de yer aldığı Marmara Havzası Nehir Havza Yönetim Planı (NHYP) ve Sektörel Su Tahsis Planları (SSTP) çalışmalarına devam edilmektedir. NHYP çalışmalarının tamamlanması ile havzadaki su kütlelerinin miktar ve kalitesinin korunması amacıyla tedbirler programı belirlenecektir. SSTP çalışmaları ile ise çevresel ihtiyaçlar da

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

göz önünde bulundurularak suyun kullanan ve tüketen sektörlerle tahsis havza ve alt havza ölçeğinde planlanmaktadır.

İklim değişikliği ve kuraklığın su kaynaklarına etkilerini azaltmaya yönelik olarak,

- Ulusal Su Kurulu'nun 3. Toplantısı kararı gereği kuraklık riski altındaki göllerin belirlenmesi ve bu göllere yönelik eylem planlarının hazırlanması çalışmalarına başlanmış olup bu kapsamda İznik Gölü Kuraklık Eylem Planı çalışmaları sürdürülmektedir. Söz konusu Eylem Planları hazırlanırken yerel yönetim birimleri, bölge halkı, sivil toplum kuruluşları ve ilgili paydaş kurum/kuruluşlar sürece dahil edilmektedir.
- Nehir havzaları ölçeğinde iklim değişikliğinin su kaynaklarına yönelik etkileri 2100 yılına kadar belirlenmiş ve iklim değişikliğine uyum faaliyetleri hazırlanmıştır.
- İyileştirilmiş iklim modelleri ve güncel senaryolar ile bu kapsamda yer alan analizlerin güncelleme faaliyetleri devam etmektedir.
- Havzadaki paydaşların katılımıyla Kuraklık Yönetim Planları hazırlanmış ve bu planlar doğrultusunda su verimliliğini artırıcı tedbirler belirlenmiştir.
- Kuraklık krizinin önceden öngörülerek yönetilmesi amacıyla 2024 yılında başlatılan "Kuraklık Tahmini ve Erken Uyarı Sistemi" kurulması çalışmalarının 2027 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Bu çalışmalar ile paralel olarak Bakanlığımız tarafından yayımlanan 2023-2033 dönemini kapsayan Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı ile 27 Aralık 2024 tarihli Su Verimliliği Yönetmeliği kapsamında İznik Gölü dahil tüm su kaynaklarımızın ve ekolojik sistemlerin korunması ve su kaynaklarına bağlı ekosistem hizmetlerinin sürdürülebilir kullanımı için çalışmalarımız yürütülmektedir.

Diğer taraftan; Kullanılmış Suların Yeniden Kullanım Alternatiflerinin Değerlendirilmesi Projesi (2017-2019) kapsamında İznik Gölü özelinde; Orhangazi Atıksu Arıtma Tesisi (AAT) ve İznik AAT çıkış sularının tarımsal sulamada kullanılması, Gemlik (AAT) ve Kurşunlu AAT çıkış sularının ise sanayide kullanılması önerileri ile İznik Gölü'nden mevcut durumda yapılan su çekimlerinin azaltılarak gölün su bütçesi açısından korunabileceği hususunda önerilerde bulunulmuştur.